Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis, Commentariorum Libri LVIII

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Vigilantia custodiaque.

A strata, phareta cum sagittis anteposita. Hippothoon Poëta robur hoc leoninum pulcherrimo descripsit senariolo, quem apud Jo. Stobæum invenimus: γῆρας λέοντ᾽ κρέισσον ἀκμαίων νεβρῶν, cujusmodi verba senex ille dicit apud Aristophanem, Vespis, ἐγὼ τὸ μὸν νομίζω γῆρας ἐιναι κρεῖτῶν ἢ πολλῶν κικίννης νεανιῶν. Leonis senectam, maxime florente hinnulorum juventute meliorem esse scribit Hippothoon; & senex ille Aristophanicus senectutem suam pubescenti multorum juvenum virtuti gloriabundus anteponit. Cicero vero in Officiis, vim non aliter Leoni peculiarem esse dicit, quam Vulpeculæ fraudem.

VIGILANTIA CUSTODIAQUE. Cap. IV.

VErum enimvero, per Leonis caput Ægyptii sacerdotes vigilantiam atque custodiam ostendebant. Causam addebant, quod solum hoc ex animalibus recurvos ungues habentibus, simulatque natum est, cernit, atque hinc Plutarchus solare animal Leonem haberi putat. Sane illi nomen ωϼὰ τ᾽ λάω [a] τὸ θεωρῶ, inditum ajunt etymologiarum indagatores. Somni præterea parcissimi est, oculosque habet inter dormiendum splendescentes, ac quodammodo patefactos, quod in custodiæ signum recepere: & sane multi crediderunt Leones omnino insomnes esse, quod Manethon Ægyptius in iis, quæ scripsit ad Herodotum tradit. Hujusce rei argumentum nonnulli observavere, quod caudam assidue inter quiescendum motat. Cæterum incredibile est, ut putat Aristoteles, animal ullum perpetua

a *Video, speculor, & contemplor.*

uti vigilia: sed inde persuasi sunt, qui talia se observasse profitentur, quod Leo magnos habet oculos, palpebrasque perexiguas, ut non oculum possit penitus obtegere, intuentique splendor ille sese offert, qui plurimus somni emicat ab ejus pupilla: quare semper somni expers esse videatur. Quapropter significanter admodum, non tantum Mycenarum [b] portis, sed etiam reliquorum ædificiorum, præcipue vero fanorum valvis, ædiumque sacrarum vestibulis Leones, tanquam divinorum custodes, ut est passim cernere, statuebantur. Quique iis insomnium attribuunt, inde eos Soli dedicatos autumant, eandem cum Leone conditionem habenti, quippe qui patenti igneoque oculo terram conspectu perpetuo atque infatigabili tueatur. Cum vero constet, Alexandrum magnum præter alia, quæ in homine præclara fuerunt, vigilantissimum etiam fuisse, quod in exemplo à Grue sumpto alibi diximus, non minor, etsi aliæ etiam hujus rei causæ esse possint, eum in numis quibusdam Leonino spolio caput indutum spectari, ab cujus altera facie simulachrum Jovis est sedens, læva baculo innixus, dextera Aquilam prætendens, literæ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ nempe quod ab Hercule per Caranum primum Macedoniæ regem duceret genus: nam Hercules Nemæi Leonis spolio ubique insignis conspicitur: vel quod eximiæ magnitudinis Leonem spectante Spartanorum legato, statuit. Quanquam non sum nescius, Philippum Regem post Olympiæ nuptias, per quietem sibi visum conjugis alvo insignem infixisse bullam, cujus sculptura Leonis imaginem haberet: quod & uxorem gravidam esse, & animosum filium parituram, conjectores periti responderre. Hinc Alexander in matris honorem Leonis spolio maxime gavisus est: & eadem de causa cum somnio monitus Aleandriam in Ægypto ædificasset, eam Leontopolim appellavit, quamvis ejus successores Alexandriam à conditore ipso maluerint vocitari. Quod vero pertinet ad Leonis somnum, Physiologos ait Adamantius hæc de catulo Leonis scribere, eum quippe simulac natus est, tribus diebus & tribus noctibus dormire, tum deinde patris rugitu tanquam tremefacto concussoque cubilis loco, catulum dormientem expergefieri: eoque trahit dictum illud à Jacobo in sacra lectione: *Catulus Leonis Juda ad prædam (fili mi) ascendisti, requiescens accubuisti ut Leo, & quasi Leana, quis suscitabit eum?* Atque etiam illud ex secundo Balaamis responso: *Recumbens ut Leo requiescet, & quasi Leana, quam suscitare quis audebit?* quod dubio procul ad Christi sepulturam pertinet.

b *Sed & Fulgentius Gallum Mercurio attribuit, ob mercatorum vigilantiam Portus Galvisque fanorum cur Leonina capita affigantur. Alexandri numus. Philippi Regis somnium. Lenotopolis.*

Gen. 49. 9.
Num. 23. 14.

Sed enim intelligere etiam poſſumus dormiſſe eum ſicut Leonem, ob ſplendeſcentes inter dormien- A
dum oculos, ut ſcilicet divinitatem ipſam cum eo nihil quicquam ſopitam intelligamus. Quòd au-
tem de oculis inter dormiendum ſplendeſcentibus à nobis additum eſt,ea de cauſa factum,ut aurem
iis velleremus,qui viri alioqui doctrina magni atque pii,in eo tamen lapſi ſunt,quod animamChriſti
putarunt per tempus illud,quo corpus ejus ſepulchro conditum fuit,apud inferos paſſam, quod hu-
mana ipſa natura piorum hominum audire reformidat. Animadverte autem Origenis traductio-
nem Latinam loco hoc, ut fere paſſim, valde corruptam eſſe.

TERRIFICUS. Cap. V.

ATQUE eo quidem ſigno quo robur & vigilantiam indicabant,eodem & terrificum hominem, qui
reliquos aſpectu ſolo conſternaret, ſignificabant : cujuſmodi ſimulachrum in Agamemnonis
clypeo fuiſſe, Pauſanias teſtis eſt, ad formidinem aliis incutiendam. Quod quidem ſcutum in O-
lympiæ templo per aliquot tempora pependerit, inſcriptione etiam adjecta : B

  Οὖτῷ μὲν Φόϐῷ- ὄξὶ βρϱτῶν, ὁ δ᾽ ἔχων Ἀγαμέμνων.

Quod ita reddere poſſumus :

  Terror hic eſt hominum, quique hunc gerit eſt Agamemnon.

Eſt autem Leo ejus naturæ, ut etiam ſi ferum nihil moliatur,intuentes tamen terreat:[a]ea eſt in oculis
ejus vis,ea majeſtas. Unde tam Græci quam Latini Poëtæ terrorem deſcripturi,comparationem ab
hujuſmodi animalis ferocia libentiſſime deſumpſere. Merito itaque Chabrias, Athenienſium dux,
vel, ut alii, Philippus Macedo, dicere ſolebat,formidabiliorem eſſeCervorum exercitum duceLeo-
ne, quam Leonum duce Cervo. Atque tanta porro vis, tantuſq; vigor animali alioqui robuſtiſſimo,
ita in oculis conſiſtere tota videtur,ut eorum vel minima offenſione , ſupra quam credibile ſit , de-
bilitari videatur,leviſſimique amictus objectu pecude ignavior fiat,quod & in theatris ſæpiusRoma
ſpectavit,& Lyſimachi exemplo comprobatum eſt, quem Alexander [b] Magnus in idem clauſtrum
cum ferociente Leone incluſerat, ille vero hanc ingreſſus viam domita ſtrangulataq; bellua,& Regi
admirationi fuit,& vitæ conſuluit ſuæ, meruitq; ut hujuſmodi factum æterna numiſmatum memoria
prorogaretur. Quin non in oculis tantum ejus,terror,verum etiam in rugitu conſtat : itaquePinda-
rus eum οὐρϱϋϐϱμϱν, Olympiis, hoc eſt,*Latèrugientem,* vocat, Ageſidamo, ut in Vulpe diximus. Id C
vero ſit tanta ferarum omnium trepidatione, ut (quod Ambroſius cum Baſilio teſtatur) animanti-
um multa, quæ vel ejus impetum per celeritatem evaſerint, horrenda tamen ejus indignantis audi-
ta voce,veluti vi quadam perculſa atq; attonita conſternentur,& plerumque ita deficiant præ metu
perdita, ut nullo negotio capiantur. Quinetiam qui per ſomnium imaginatus fuerit habere ſe Leo-
ninum caput,[c] Onirocritæ volunt eum in adverſarios terribilem fore ſignificari, nonnunquam vero
& principatus & dominationes aſſecuturum. Ab hujuſmodi vero rugitus magnitudine, Marcus, è
quatuor Evangeliſtis unus, Leonis imagine , ut eſt à Daniele præviſus, ita in hodiernum uſque
diem hieroglyphice figuratur,quod ipſo ſtatim operis initio vocem in deſerto clamantem ingenti
ore tonat. Ita Eucherius.

DOMINATOR. Cap. VI.

SAne Baſilius Leonem pro Dominatore animalium rationis expertium ponit : obſervatumque eſt
in oſtentis,ut ſi forte mulier aliqua Leonem pariat,fore ut ab externis gentibus vinceretur eaRe-
ſpublica , in qua id contigiſſet : quod non in humano tantum genere , ſed etiam in quocunque alio D
diverſæ formæ animanti pollere tantundem comperias apud Aruſpices. Obſervatum eſt in Cò inſu-
la,cum Ovis de grege Nicippi cujuſdam privati hominis Leonem peperiſſet,non fuiſſe hujuſce rei
eventum irritum, arrepta inde ab eo dominatione. Hinc illa ſocietas Leonina,quæ longe plura ſibi
aſſumit quam relinquat; de qua Ariſt.I C. ex Ulpiano Caſſium reſpondiſſe refert : [d] *Societatem talem*
coiri non poſſe, ut alter lucrum tantum , alter damnum ſentiret , & hanc ſocietatem Leoninam ſolitum
appellare. L. ff.xvii. r. pro Socio.lxix. & Dion Chryſoſtomus ſermone περϛ βασιλείας, Homerum
ait ſapienter Bovi æquiparaſſe Agamemnonem eo verſu:

  Ἠΰτε βᾶς ἀγέληϕι μέγ᾽ ἔξοχῷ ἔπλετο πάντων.

Minime vero vel Leoni vel Aquilæ ſimilem dixit,propterea quod dominationis ea ſunt exempla.

                         SUM-